

damise kursus, millest ka 14 seminari kasvandikku osa võttis.

9. aprill

Hõbeaurahaga „Hoolsuse eest” Aleksandri paelaga rinnas kandmiseks autasustatakse rahvakooliõpetajaid: Tõnis Valdmanni (Saarepere), Ado Västrikut (Oiu), August Tobberit (Risti), Karl Dunkelit (Ranna-Muraste) ning Hindrik Maksimit (Vääna).

12. aprill

Tegevust alustab Tartu kasvatusteadline selts 60 liikmega, tegevuspiirkond Tartu linn ja maakond. Liikmeteks alg- ja keskkooliõpetajad ning mõned ülikooli professorid, seltsi esimees on P. Nemsorov. Seltsil on muusikaosakond ja alghariduse osakond.

14. aprill

■ Liivimaa kubermangus muutub kubeneri uue määrusega koolipoistel sõit jalgrattaga õige keeruliseks. Peab olema politsei kirjalik luba, kus peal päevapilt ja pitsar, rattal ees ja taga numbrimärgid. Sõitja peab jälgima kubeneri määrust sõiduolude kohta. Mõne punkti rikkumine toob trahvi 500 rbl või kolm kuud türmi.

■ Tartus asutatakse Eesti Rahva Muuseum „Hurtu muuseumina”, mille aluseks 1400 kaastöölise, märkimisväärse osas kooliõpetajate kogutud etnograafiline materjal.

15. aprill

Päevaleht märgib, et muutunud ühiskondlike suhete tõttu ei suuda koguduste pastorid enam kontrollida kooliõpilaste teadmisi. Nissi leerituppa olid tulnud vähesed lapsed kahe õpetajaga, ehkki oleks pidanud ilmuma kaheksa õpetajat. Amblas ilmus „katsumisele” vaid mõnikümmend õpilast paarisajast ja needki ilma õpetajateta.

16. aprill

Ilmub omalaadne aabits: P. Rätsepa „Emakeele Elawad healed. Lugemise ja kirjutamise õpetus wiies raamatus. Iseõpetaja aabits”, Võru, 63 lk. 1. raamatu tiraaž 10 000 eks. Raamatus on leheküljed – „Loe, kirjuta, joonista” – tähtede, silpide ja sõnade õppimiseks. Lõpuosas jutuke- sed ning metoodilised juhendid iseõppijale ja õpetajale.

17. aprill

■ Riigivolikogu arutab Peterburis rahvaharidusministeeriumi tööd. Minister A. N. Schwartzi ettekannet kritiseerib 44 rahvasaadikut. Erilise kriitika alla satub see, et minister ei poolda naiste ja meeste võrdõiguslikkust hariduses; minister soovib koolidirektoritel pidada õpetajatega salajasi läbirääkimisi nuuskimise eesmärgil. Vihaselt mainitakse juutide arvukust gümnaasiumides (mõnes 50%, mõnes isegi 90%). Tehakse ettepanek minister tagandada.

■ Vaivara vallaisad valivad Mustajõe koolile õpetajat. Kitsid volinikud nõustuvad pika kaalumise tulemusena tõst- ma koolmeistri aastapalka 30 rublale (samal ajal saavad sulased aastapalgaks 90–120 rbl) ja andma kahe va- kamaa suuruse väikese aiamaatüki harimiseks ning heina- maatüki ühe lehma pidamiseks.

18. aprill

Riigivolikogu hariduskomisjon arutab kooliõpetajate semi- naride seaduseelnõu. Otsustatakse: seminaridesse võib võtta vastu vaid ristiusulisi (senini oli lubatud võtta ka juute).

20. aprill

Peterburis lõpeb rahvakoolide küsimuse arutamine riigi- volikogus, kus Balti saadikud, parunid Fölkersahm ja Schilling ning Pärnu linnapea Brackmann, kaitsevad muu- laste, st sakslaste kogukonna õigusi. Edumeelsed vene saadikud teevad ettepaneku lõpetada ääremaadel venes- tamispoliitika. Ettepanek hääletatakse maha.

21. aprill

Paide rahvakoolide inspektori Ansoni taotlusel annab õppe- ringkonna kuraator loa avada uued kaheklassilised viie kursuse ja kahe õpetajaga ministeeriumikoolid Järva-Jaa- ni kihelkonnas Selikülas ja Ambla kihelkonnas Nõmme- külas. Koolide ülalpidamiseks annab kroonu mõlemale õppe- asutusele tuhat rubla aastas.

22. aprill

Ministrite nõukogu Peterburis otsustab määrata juutide vastuvõtuarvuks keskkõppeasutustesse – pealinnas 5%, perifeerias 10% õpilaste arvust.

23. aprill

Rahvahariduse ministeerium lõpetab kahe võõrkeele lõpu- eksami nõude keskkoolides. Nüüd peab lõpetaja valima, kas teeb eksami saksa või prantsuse keeles.

25. aprill

Rahvahariduse ministeerium kinnitab keskkoolide uue põhi- kirja. Kaob vahe gümnaasiumi ja reaalkooli vahel. Keskkoo- lid jagunevad kolmeks: 1) vanade keelteta; 2) ladina kee- lega; 3) ladina ja kreeka keelega. Lõpetajad saavad rahva- kooliõpetaja õigused, kui annavad ühe proovitunni. Nais- õpetajad võivad õpetada nüüd ka keskkoolis kõiki aineid, v.a usuõpetus. Tüdrukud ja poisid võivad õppida koos kuni 13. eluaastani. Õpetaja aastapalk 12 nädalatunni eest on 900 rbl, iga kolme aasta järel tõuseb palk 300 rubla kuni 2100 rublani. Keskkoolidirektori palk on 4500 rubla pluss 675 rubla korteriraha. Õpetaja võib 20 tegevusaasta järel saada gümnaasiumiprofessori aunimetuse.

30. aprill

Venemaal on Lomša gümnaasiumi kooliõpetaja eestlane Plits pärandanud 4400 rbl, et 150 aasta pärast pangas tõusnud summadest asutada eesti talupoegade lastele gümnaasium ja ülikool. 150 aasta pärast peab summa pangas olema tõusnud 200 000 rublale, mis küllaldane ni- metatud õppeasutuste loomiseks.

Järgneb.